



PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE | ALPINE
ASSOCIATION
OF SLOVENIA

Ob železnici 30 a
p. p. 214
SI-1001 Ljubljana
W www.pzs.si

E info@pzs.si
T +386 (0)1 43 45 680
F +386 (0)1 43 45 691
ID DDV SI62316133
IBAN SI56 6100 0001 6522 551

PARLAMENTARNIM STRANKAM, KI KANDIDIRAJO NA DRŽAVNOBORSKIH VOLITVAH 2018

Zadeva: Ključna vprašanja s področja delovanja planinske organizacije v prihajajočih letih

Spoštovani!

Planinska zveza Slovenije je ena največjih in najbolj množičnih nevladnih, prostovoljskih organizacij v Republiki Sloveniji. Je organizacija s tradicijo, saj je naslednica Slovenskega planinskega društva, ki je bilo ustanovljeno 27. 2. 1893. Naša glavna dejavnost je povezovanje društev in zagotavljanje pogojev za planinstvo v Sloveniji ter mednarodnem prostoru. Goji slovensko planinsko izročilo, izvaja prostovoljsko delo in deluje kot del civilne družbe, v javnem interesu in kot nacionalna panožna zveza s področja planinstva. Načela delovanja planinske organizacije so: celovito planinstvo in njegova promocija, usmerjenost k društvom, usposabljanje obiskovalcev gora za varnejše gibanje v gorah, varovanje gorske narave, strokovnost in sodelovanje, preglednost delovanja in vključevanje javnosti v sprejemanje odločitev.

PZS združuje 285 društev (planinskih društev, klubov, postaj GRS) s 57.148 članov posameznikov (podatek za 2017), tako članov A, B, članov B1 (starejši od 65 let), članov S + Š (študentje in srednješolci) ter mladih članov P + O (predšolski in osnovnošolski otroci). Glede na število prebivalcev Republike Slovenije to pomeni okrog 2,6 odstotka vsega prebivalstva. Od malce več kot 57 tisoč članov je dobrih 17.000 mladih planincev, od predšolskih otrok do starosti 26 let.

Planinska društva upravljajo 181 planinskih koč, zavetišč in bivakov s skoraj 7.400 ležišči in več kot 10.000 sedišči. Slovenske gore letno obiše okoli 1,7 milijona obiskovalcev, ki jim je na voljo mreža blizu 2.000 planinskih poti v skupni dolžini 10.014 kilometrov po vsej Sloveniji. Za planinske poti po vsej Sloveniji skrbijo za to usposobljeni markacisti znotraj planinskih društev, v letu 2017 je bilo 760 registriranih markacistov PZS. Planinska društva vzdržujejo tudi 79 planinskih veznih poti – obhodnic; med njimi je najstarejša planinska vezna pot v Sloveniji, Evropi in tovrstna na svetu: Slovenska planinska pot, ki je bila ustanovljena leta 1953.

Delovanje planinske organizacije je vpeto na veliko področij javnega delovanja. Zato je še toliko bolj pomembno, da je prepoznana tudi med predstavniki oblasti v državi in da se v okviru zakonodajne dejavnosti in drugih oblik podpore upošteva tudi potrebe organizacije, ki je v izrazito javnem interesu in širšo korist. Zaradi tega naslavljamo na vas nekaj vprašanj, ki so najbolj pereče za naše nadaljnje delovanje in vas prosimo za predstavitev vašega videnja.

- **planinske poti:**

- PREDSTAVITEV: urejanje planinskih poti v slovenskih gorah se je začelo v 19. stoletju, leta 1922 pa je sledilo poenotenje označevanja planinskih poti s Knafeljčevo markacijo in smernimi tablami, kot ga poznamo še danes. Leta 1933 je bila sprejeta posebna uredba Dravske banovine o markacijah poti, po desetletjih prizadevanj pa je bil leta 2007 na predlog poslancev sprejet Zakon o planinskih poteh, ki je prinesel veliko obveznosti planinski

organizaciji, ni pa zagotovil systemskega vira financiranja za vzdrževanje planinskih poti. Danes imamo v Sloveniji skupno 10.014 km planinskih poti, od tega je 81 km zahtevnih in 50 km zelo zahtevnih, ostale so lahke poti. Vso to mrežo v 198 društvih, skrbnikih planinskih poti, s pomočjo ostalih članov društev vzdržuje 760 prostovoljnih markacistov, ki letno opravijo preko 32.000 ur prostovoljnega dela. Obisk planinskih poti vsako leto narašča, s tem tudi obremenitev na poti in potreba po temeljitejšem vzdrževanju. Neposredni materialni stroški vzdrževanja pl. poti znašajo letno več kot 200.000€ (lastna sredstva PD in PZS, donacije, sredstva FSO ...). Za vzdrževanje planinskih poti v visokogorju je zelo pomembna podpora Slovenske vojske in Policije pri prevozih opreme in markacistov. Z upoštevanjem naštetega in z vrednotenjem opravljenega dela markacistov skladno z Zakonom o prostovoljstvu ocenjujemo vrednost letnega vzdrževanja planinskih poti v Sloveniji na preko 600.000€.

Ali boste v primeru, da boste del nove vladajoče koalicije uvedbi systemsko financiranje vzdrževanja planinskih poti iz javnih sredstev (glavnino del bodo markacisti še vedno opravljali prostovoljno), kar bo omogočilo dolgoročno zmožnost nadaljnega vzdrževanja planinskih poti in ohranjanje urejenosti planinskih poti na nivoju kot ga imamo sedaj, kljub vedno večjemu obisku?

- **planinske koč:**

- PREDSTAVITEV: Planinska društva v okviru Planinske zveze Slovenije upravljajo s 181 kočami, bivaki in zavetišči, ki omogočajo izvajanje osnovne planinske dejavnosti, kot najbolj množične rekreativne dejavnosti v Sloveniji ne samo članom planinske organizacije, pač pa tudi vsem ostalim domačim in tujim pohodnikom in planincem. So torej pomembni del turistične infrastrukture, ki v veliki meri podpira turistično dejavnost v gorskih centrih kot so Bohinj, Bled, Kranjska Gora, Bovec, Kamnik itd. Tudi zaradi njih se naše destinacije uvrščajo v sam svetovni vrh, primer Julijske Alpe. Vse do osamosvojitve Slovenije je država priznavala specifične pogoje v katerih koč delujejo, še posebej v visokogorju in je z različnimi, tudi finančnimi sredstvi podpirala njihovo delovanje, predvsem pri večjih vzdrževalnih delih in obnovah. To je bilo enako praksi, ki jo še vedno npr. izvaja avstrijska država, ki za približno enako število koč, za njihovo vzdrževanje prispeva avstrijski planinski zvezi med 3,5 in 3,8 mio € finančnih sredstev na leto. To pa predvsem iz razloga, ker pristojno ministrstvo v avstrijski vladi prepoznava vlogo in pomen planinskih koč kot pomembnega dela turistične infrastrukture, brez katere avstrijski turizem ne bi dosegal rezultatov kot jih. Tudi Slovenija je v strategijo razvoja turizma, kot eno izmed pomembnih dejavnosti zapisala planinstvo in pohodništvo, vabimo tujce, da obišejo naše gore, pri vseh prizadevanjih PZS, da bi se ob tem pogovarjali vsaj o možnostih, da bi bili razpisi za finančna sredstva po svoji obliki in namenu dostopna tudi za planinska društva. Prizadevanja planinskih društev so usmerjena predvsem v ekološko sanacijo koč (pod mentorstvom Ministrstva za okolje in prostor je bil v prejšnji finančni perspektivi izdelan projekt v vrednosti 5,00 mio €, po izdelavi pa ni bil uvrščen med projekte, ki so se sofinancirala iz sredstev EU), izdelan imamo projekt za sanacijo tovornih žičnic (nadomestilo diesel pogonskih motorjev z električnimi in usposobitev za možnost delnega prevoza oseb – za primer nesreč, ko posredovanje s helikopterjem ni možno) v vrednosti 1,7 mio €. Pripravljamo tudi projekt energetske sanacije vseh planinskih koč. Še posebej boleče pa je, da je v letu 2017 popolnoma pogorela koč na Korošici, katere obnova bo zahtevala vsaj 800.000 €.

Ali boste v primeru, da boste del nove vladajoče koalicije zagotovili ustrezna javna sredstev za sofinanciranje ekološke in energetske sanacije ter obnove planinskih koč in vzpostavili vzpodbudno davčno okolje za njihovo poslovanje? V kolikor je odgovor pritrdilen, iz katerih virov boste zagotovili sredstva za izvedbo?

Prijava nočitev v planinskih kočah

- PREDSTAVITEV: Prijava nočitev v planinskih kočah v skladu z novim Zakon o prijavi prebivališča ZPPreb-1 prinaša nove obremenitve vodenja evidence gostov v planinskih kočah. Med drugim v planinskih kočah prijava gosta ni več mogoča zgolj s planinsko izkaznico, ampak je potreben osebni dokument. Kljub predhodnim usklajevanjem s pripravljavci zakona, da bo novi zakon

stvari še poenostavil. To pomeni korak nazaj in tudi bolj zaostreno stanje kot ga poznamo v sosednjih alpskih državah. To seveda pomeni problem za planinske kočje v primeru, da obiskovalci s seboj nimajo osebnega dokumenta, kar je bila dolgoletna praksa tako domačih, kot mnogih tujih obiskovalcev. Oskrbnik planinske kočje namreč ne more odreči prenočitve obiskovalcu, saj bi sestopanje utrujenih planincev v temi lahko pomenilo nevarnost zanje in posledično še dodatno obremenilo reševalne službe. Po drugi strani pa oskrbnik takšnega obiskovalca brez osebnih dokumentov tudi ne more sprejeti v oskrbo, saj s tem krši zakonodajo in tvega izrek visokih glob. Položaj oskrbnikov je torej precej nevhvaležen in je v vsakem pogledu izpostavlja, kljub temu da bi zakonska izjema lahko to rešila in bila še vedno v skladu z zakonodajo.

Ali boste v primeru, da boste del nove vladajoče koalicije spremenili zakonodajo, da bo omogočila bodisi uporabo planinske izkaznice kot identifikacijski dokument pri prenočevanju v planinskih kočah ali izjemo za prijavo gosta v informacijski sistem brez navedbe osebnega dokumenta v primeru nuje ali posebnih okoliščin? Na kakšen način bi to izvedli?

- **Športna infrastruktura**

- PREDSTAVITEV: v letu 2016 je športno plezanje z uvrstitvijo na program Olimpijskih iger v Tokiju 2020 postalo olimpijska disciplina, ki je združila vse tri discipline (težavnost, balvani in hitrostno plezanje). V Sloveniji dajemo največji poudarek težavnosti, nato balvanskemu plezanju, medtem ko hitrostnemu plezanju zaradi specifik do sedaj nismo posvečali posebne pozornosti. Zato v Sloveniji ne premoremo infrastrukture za športno plezanje, bi jo pa nujno potrebovali čim prej, da se lahko naši tekmovalci ustrezno pripravljajo na olimpijske igre in na vsa predhodna tekmovanja, ki bodo potekala že po novem sistemu. PZS je obveščena, da že obstajajo trije pripravljene projekti za postavitve plezalnih centrov, skladno z mednarodnimi standardi (Koper, Ljubljana, in Prevalje). Zagotovitev vsaj dela financiranja iz javnih sredstev bi lahko omogočilo zelo hitro izvedbo teh projektov in bi s tem bila na voljo ustrezna infrastruktura za pripravo na olimpijske igre.

Ali boste v primeru, da boste del nove vladajoče koalicije podprli izgradnjo vsaj dveh plezalnih centrov iz javnih sredstev in s tem zagotovili potrebno infrastrukturo za športno plezanje?

- **Slovenski planinski muzej**

- PREDSTAVITEV: Slovenski planinski muzej v Mojstrani je bil odprtja v letu 2010 in predstavlja dolgoletno prizadevanje generacij planinskih zanesenjakov za ustrezen prikaz zgodovinskega pomena planinstva za slovenski narod. Od ustanovitve deluje kot enota Zgornjesavskega muzeja Jesenice. Glede na širše okolje delovanja in pomembno vpetost planinstva v slovenski prostor, si prizadevamo za pridobitev statusa muzejske zbirke nacionalnega pomena in umestitev muzeja pod okrilje Narodnega muzeja v Ljubljani ali drugega muzeja nacionalnega pomena, kar bi omogočilo nemoteno delovanje in nadaljnji strokovni razvoj.

Ali boste v primeru, da boste del nove vladajoče koalicije zagotovili Slovenskemu planinskemu muzeju status zbirke nacionalnega pomena (ali kot samostojni muzej ali pod okriljem muzeja nacionalnega pomena)?

Odgovore nam prosim posredujte na info@pzs.si do 28. maja 2018. Za dodatna pojasnila smo na voljo. Z vsebino odgovorov bomo seznanili naše člane in jih objavili na naši spletni strani.

Hvala in lep planinski pozdrav.

Matej Planko,
generalni sekretar

Jože Rovanič,
predsednik